

Slöjda hemma:

LAPPTÄCKET STJÄRNA

av Kerstin Neumüller

Foto: Ellinor Hall

När man syr lapptäcken är det vanligt att man syr ihop många små lappar med raka sömmar till större enheter, som även de sys ihop med raka sömmar. Men det är inte det enda sättet att sy lapptäcken på! Paper piecing, att forma sina lappar runt papper, var vanligt innan man började sy lapptäcken på symaskin och tillåter dig att vara lite friare i dina kompositioner.

Mitt mönster är inspirerat av marockanskt kakel och japansk sashiko. Det består bara av raka linjer, för då går det lätt att lägga bitarna mot varandra och sy ihop dem på symaskin.

Mönstret som byggs upp är lite magiskt: det består av små fyrauddiga stjärnor med romber emellan, men om man kisar ser man att det också innehåller större, åttkantiga stjärnor. Den gula stjärnan och den blå bakgrunden är alltså inte två olika former, de består av samma grundformer men är färglagda på olika sätt (se bilden på det färdiga täcket). Den gula stjärnan i mitten består av fyra romber och fyra »stjärnarmar«.

Du kan börja med att sy den gula stjärnan i mitten och jobba dig utåt, eller göra som jag, börja i ett hörn och sy ihop alla blåa bitar först, sedan en gul mittstjärna, och till sist lägga mittstjärnan på plats och sy den sista sömmen i skarven mellan gult och blått.

Nu sätter vi igång!

DU BEHÖVER

Symaskin

Sytråd

Strykjärn

Papp, gärna så kallad »Mjölkpapp«, lika stor som det täcke du vill sy

Blyertspenna och bläckpenna

Linjal

Sax

Knappnålar

Säkerhetsnålar

Tyg till täckets framsida och baksida (jag använde flera olika blåa och en gul till framsidan)

Vadd till täckets stoppning

SÅ HÄR GÖR DU

1. Börja med att rita upp lapptäckets mönster på pappen. Jag använde samma typ av papp som mjölkkartonger görs av (finns att köpa på byggvaruhus).

Ta din blyertspenna och rita upp en kvadrat. Dela nu upp den till fyra trekanter genom att dra två diagonala streck genom kvadratens mittpunkt, från hörn till hörn. Byt nu till din bläckpenna. Rita en prick mitt i varje trekant. Bind sen prickarna samman med linjer som skär genom kvadratens mittpunkt. Det sista steget är att dra linjer från prickarna ut till fyrkantens hörn, fortfarande med bläckpennan.

Nu har du en fyrauddig stjärna inuti en kvadrat. Upprepa denna mönsterbild (stjärnan i sin kvadrat) så många gånger som motsvarar den bredd och längd på täcket du vill ha. Kom ihåg att växla mellan bläck och blyerts på samma sätt som ovan.

Nu kan du sudda bort alla blyertsstreck.

2. När du har ritat upp ditt mönster är det dags att klippa ut bitarna och »klä in dem« i tyg. För att göra arbetet överskådligt och hanterbart kan det vara smart att klippa ut några bitar i taget och sy ihop dessa innan du fortsätter att klippa. Klipp alltså inte ut alla bitar på en gång. Se bild 2.

Klipp efter bläckstrecken. Du får nu pappersbitar i form av »stjärnarmar«, romber och trekanter framför dig.

Klipp ut en pappersbit, lägg den på tygets avigsida, rita med krita runt dess kant och klipp sen ut biten med ungefär en cm sömsmån. Sen kan du lägga pappbiten på tyget, vika upp kanterna runt pappen en och en och stryka dem på plats. För i tiden brukade man träckla fast kanterna mot pappen, och att limma med ett svagt lim funkar också, men pappen jag använde hade ett tunt lager plast som smälte av värmen och klistrade fast tyget på ett mycket smidigt sätt.

1.

2.

3.

3. Nu är det dags att sy ihop de tyginklädda pappersbitarna, och det här kommer kännas lite ovant om du har sytt mycket förut. Du ska nämligen sy med så lite sömsmån som möjligt! Lägg bitarna som ska sys ihop kant i kant, räta mot räta, ställ in symaskinen på stygnlängd 1,5 och sy ihop bitarna så nära kanten det går utan att du syr utanför dem. Sömsmånen ligger ju fastklistrad mot pappen, så det är ingen fara att sy långt ut i kanten! Se bild 3.

4.

4. Sy ihop alla bitarna på samma vis. Genom att klippa ut och sy ihop en liten bit i taget blir det lättare att hålla ordning på pusslet. När alla bitar är ihopsydda har man nöjet att pilla bort pappersbitarna. Eftersom du sydde med så kort stygnlängd är pappen liksom perforerad i kanterna, och om man drar lite i den kommer den loss fint. Om »limmet« sitter hårt kan du värma på det med strykjärnet igen, så lossnar det lättare! Se bild 4.

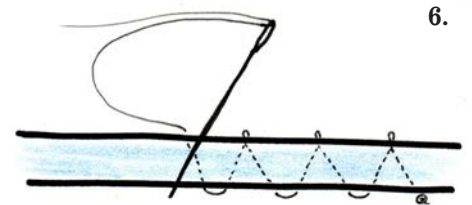
5. Jag använder ekologisk bomullsvadd som fyllning i mina lapptäcken, det gör dem värmande och fluffiga och även om de bara ska hänga på en vägg är det trevligt om de har en viss tyngd. Klipp ut en bit vadd som är lite större än lapptäckets framsida, och en bit tyg till lapptäckets baksida som är lika stor som vadden. Lägg ihop alla tre lager och släta ut dem så att de inte har några veck. För att allt ska hålla sig på plats under nästa steg brukar jag sätta

säkerhetsnålar genom alla tre lager över hela lapptäckets yta – en per varje 20 kvadratcentimeter brukar vara lagom.

6. För att lapptäcket ska hänga ihop och inte bara vara tre parallellt monterade tygstycken brukar man sy ihop alla lager med sömmar över hela täckets yta. Jag valde att sy i de ihopfogande sömmarna med en prickstickning, som ger en liten prick på arbetets framsida och ett längre

stygn på baksidan och för att mönstret skulle synas ordentligt på baksidan valde jag ett ganska grovt bomullsgarn att sy med. När man syr prickstickning sticker man ner nålen precis bakom det ställe där den kom upp. Det går bra att använda vanliga förstygn också.

Man kan såklart sy på symaskin om man vill det, men det är lite bökiigt och svårt att få snyggt om man inte har en pressarbot med övermatning, och förresten tycker jag att det blir snyggast att sy för hand!

7. Jag ville ha 1,5 cm bred kant på lapptäcket så jag klippte en remsa som var lite längre än täckets omkrets och 6 cm bred. Jag la den räta mot räta med täcket och sydde fast med 1,5 cm sömsmån och i början av remsan vek jag upp änden någon centimeter för att dölja råkanten. För att få ett snyggt, skarpt hörn sydde jag fram till 1,5 cm från täckets hörn, fästa tråden, och la sen remsan i ett veck ner längs med den nya sidan. Sy sen fast remsan längs med den nya sidan, så ska du se att det blir ett snyggt diagonalt veck när du viker remsan mot täckets baksida sen.

8. När jag hade sytt fast remsan runt hela täcket la jag den omlott med dess början och sydde fast den där, då blir det snyggt när man viker remsan runt kanten sen.

9. Till sist vek jag över remsan mot lapptäckets baksida, vek in dess råa kant, nålade fast den och sydde ner den med stygn som inte gick igenom på täckets framsida utan bara tog i baksidan och remsans tyg.

10. Klart!

